

SPRAWOZDANIE

Z DZIAŁALNOŚCI OŚRODKA

POMOCY SPOŁECZNEJ

W KARCZMISKACH

ZA 2024 ROK

Marzec 2025

Wprowadzenie

Kierownik oraz pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej w Karczmiskach przedstawiają sprawozdanie podsumowujące działania realizowane na przestrzeni 2024 roku. Materiał pozwala podsumować szereg realizowanych przez Ośrodek przedsięwzięć, inicjatyw, projektów, a także pozwala na zaprezentowanie przyjętych i wdrożonych działań. Odzwierciedla stale rozbudowywaną ofertę wsparcia i otwartość do angażowania się w różnorodne inicjatywy na rzecz społeczności lokalnej.

Ośrodek skutecznie wykorzystuje narzędzia informatyczne (w tym takie rozwiązania jak E-PUAP i EMPATIA), dzięki którym mieszkańcy mogą wnioskować o przyznanie świadczeń w formie elektronicznej. Rozwiązania takie w znacznym stopniu ułatwiają mieszkańcom naszej gminy wnioskowanie o świadczenia.

Działania Ośrodka zawsze wiążą się ze szczególną dbałością o jakość świadczonych usług, profesjonalizmem pracowników oraz stałym dostosowywaniem form wsparcia do zmieniających się potrzeb mieszkańców.

Celem działania Ośrodka Pomocy Społecznej w Karczmiskach jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne zasoby uprawnień i możliwości, wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwienie im życia w warunkach godnych człowieka oraz zapobieganie powstaniu nowych problemów społecznych przez podejmowanie działań zmierzających do usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Zadania te znajdują swoje umocowanie m.in. w następujących aktach prawnych:

- ustawie o pomocy społecznej,
- ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- ustawie o ochronie zdrowia psychicznego,
- ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej i zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- ustawie o świadczeniach rodzinnych,
- ustawie o Kracie Dużej Rodziny,
- ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,

- ustawie o ustalaniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów,
- ustawie o Karcie Wielodzietnej Rodziny,
- ustawie o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
- ustawie o systemie oświaty,
- ustawie o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Karczmiskach przedstawia sprawozdanie ukazujące działania realizowane w 2024 roku. Na bazie wieloletnich doświadczeń w realizacji zadań spoczywających na Ośrodku, w szczególności kładziono nacisk na zapewnienie możliwie najwyższej jakości świadczonych usług, podnoszenie kompetencji kadry oraz oferowanie mieszkańcom Gminy form wsparcia stanowiących odpowiedź na ich zidentyfikowane potrzeby.

Świadczenia z pomocy społecznej

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, z których korzystały osoby i rodziny zamieszkujące na terenie Gminy Karczmiska należy zaliczyć : zasiłek stały, zasiłek okresowy, zasiłek celowy, w tym zasiłek celowy na zakup posiłku lub żywności oraz zasiłek celowy specjalny.

- ❖ Podstawową formą pomocy dla osób całkowicie niezdolnych do pracy, przy braku dochodu bądź przy bardzo niskich dochodach są zasiłki stałe. Zasiłek stały przyznawany jest w ustawowej wysokości wynikającej z różnicy pomiędzy kryterium dochodowym, a posiadanym dochodem. Osobom pobierającym zasiłek stały, które nie posiadają ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu opłacana jest składka zdrowotna.
- ❖ Zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie. Ustawa o pomocy społecznej szczegółowo określa wysokość zasiłków okresowych. Wysokość zasiłku okresowego stanowi różnicę między kryterium dochodowym, a posiadanym dochodem, z tym, że zasiłek nie może być niższy niż 50 % tej różnicy, jednak nie mniejszy niż 20 zł.
- ❖ W celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej może być przyznany zasiłek celowy. Może on być przyznany w szczególności na pokrycie kosztów zakupu

żywności, leków, opału, odzieży, niezbędnych sprzętów wyposażenia gospodarstwa domowego oraz kosztów drobnych remontów i napraw w mieszkaniu. Do otrzymania zasiłku celowego uprawnione są również osoby lub rodziny, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego, bądź klęski żywiołowej lub ekologicznej. W tego rodzaju przypadkach świadczenie to może być przyznane niezależnie od dochodu i może nie podlegać zwrotowi.

- ❖ Specjalny zasiłek celowy jest świadczeniem przyznawanym w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających określone w ustawie kryterium dochodowe.

Wysokość kryterium dochodowego uprawniającego do skorzystania z pomocy społecznej w 2024 roku wynosiła 600 zł na osobę w rodzinie i 776 zł dla osoby samotnej.

Poniższa tabela prezentuje formy świadczeń, z których korzystały osoby i rodziny w 2024 r.

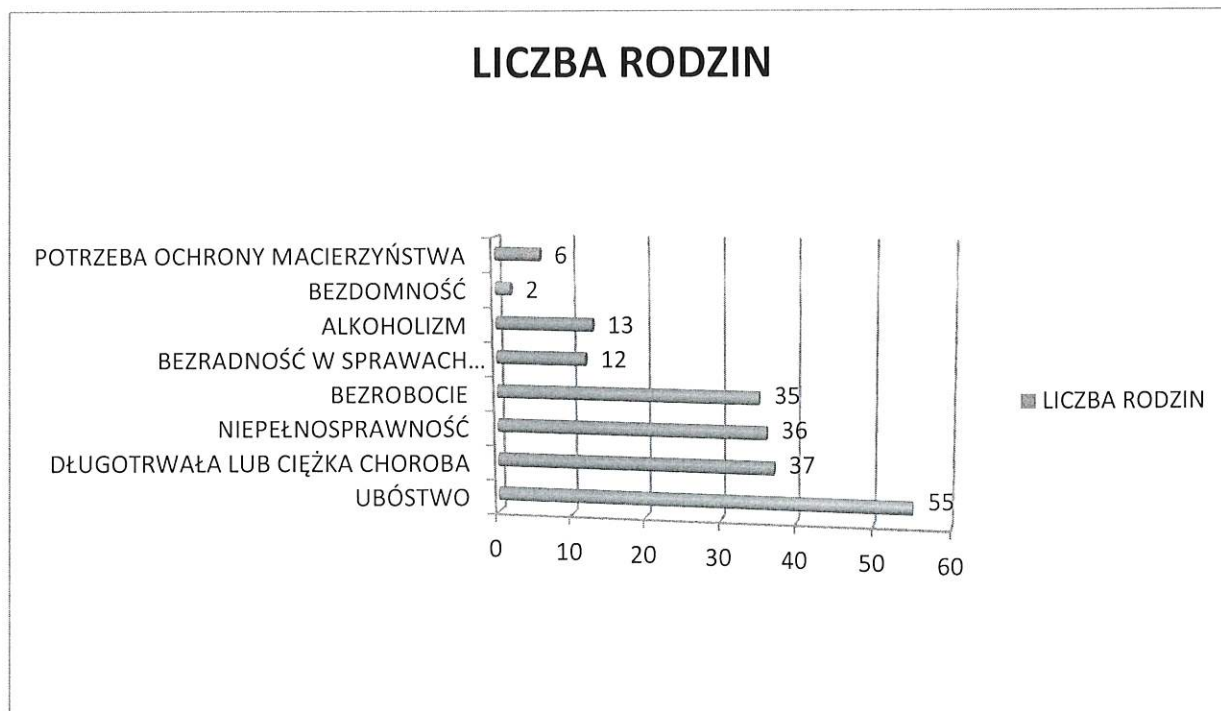
	Liczba osób otrzymujących świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń
Zasiłek stały	29	280	237 928 zł
Zasiłek okresowy	23	130	55 599 zł
Zasiłek celowy	21	31	20 480 zł
Składki na ubezpieczenie zdrowotne dla osób pobierających zasiłek stały	19	203	17 163,96 zł

Tabela nr 1. Świadczenia pieniężne z pomocy społecznej za 2024 r. (źródło: OPS karczmiska)

Wśród beneficjentów Ośrodka Pomocy Społecznej w Karczmiskach znajdziemy cały przekrój typów rodzin: rodziny niepełne, rodziny z dziećmi, rodziny emerytów i rencistów oraz jednoosobowe rodziny czyli osoby samotne. W 2024 r. najczęściej z pomocy społecznej korzystały osoby samotne i rodziny z dziećmi.

Najczęstszymi powodami przyznawania pomocy w 2024 r. okazały się ubóstwo, długotrwała lub ciężka choroba, bezrobocie, niepełnosprawność oraz bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Problemy osób korzystających z

pomocy społecznej bardzo często nakładają się, dlatego ciężko jest jednoznacznie przedstawić jeden konkretny powód przyznania pomocy.

Wykres nr 1 Główne powody przyznawania świadczeń w 2024 r. (źródło: OPS Karczmiska)

POMOC UDZIELANA W FORMIE ŚWIADCZEŃ NIEPIENIĘŻNYCH ZGODNIE Z USTAWĄ O POMOCY SPOŁECZNEJ

Do świadczeń niepieniężnych z pomocy społecznej, z których korzystały osoby zgłaszające się do OPS w 2024 r. należały: praca socjalna, poradnictwo specjalistyczne, sprawienie pogrzebu, schronienie, posiłek, usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania oraz pobyt w domu pomocy społecznej.

Pomoc w zakresie dożywiania

W roku 2024 Ośrodek Pomocy Społecznej w Karczmiskach kontynuował realizację rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu”. Celem programu było w szczególności: zapewnienie posiłku dzieciom, uczniom i młodzieży oraz objęcie pomocą osób dorosłych, zwłaszcza osób starszych, chorych lub niepełnosprawnych i samotnych. W ramach programu zostało udzielone wsparcie w formie posiłku i świadczenia pieniężnego (zasiłku

celowego) na zakup posiłku. Pomoc w zakresie dożywiania wydatkowano kwotę 33 611,00 zł, co stanowi 88,68% planu rocznego wynoszącego 37 900,00 zł. Niniejsza wartość została wydatkowana na:

świadczenia społeczne (na dożywianie i wypłatę zasiłków na zakup żywności dla 41 osób - 1990 świadczeń w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”) w kwocie 33 611,00 zł;

Zadanie dofinansowane ze środków budżetu państwa w kwocie 26 888,80 zł.

Usługi opiekuńcze

W 2024 r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Karczmiskach realizował usługi opiekuńcze dla osób samotnych, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagały pomocy innych osób oraz dla osób posiadających rodzinę, która takiej pomocy nie może zapewnić. Realizacja usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania należy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym. Podstawowe usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokojeniu codziennych potrzeb życiowych (np. zakupy, przygotowanie posiłku), opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości również zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

W roku 2024 usługami opiekuńczymi objęto 11 osób.

Wpływy z odpłatności za usługi opiekuńcze odprowadzone do budżetu gminy w 2024 r. wyniosły 42 070,31 zł.

USŁUGI OPIEKUŃCZE			
ROK	2022	2023	2024
ILOŚĆ BENEFICJENTÓW	10	11	11

Tabela nr 2. Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych w Gminie Karczmiska w latach 2021-2024
(źródło: OPS Karczmiska)

Usługi opiekuńcze w Gminie realizowane są w związku z art. 50 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz na podstawie Uchwały Rady Gminy Karczmiska. Od 2021 r. obowiązuje w tym zakresie Uchwała Rady Gminy Karczmiska Nr XXVI/123/2020 z dnia 27 listopada 2020 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za

usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania.

Liczba osób, którym świadczone są usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania w ostatnich latach utrzymuje się na względnie stałym poziomie. W tym miejscu należy zaznaczyć, iż taka sytuacja nie jest wynikiem niskiego zapotrzebowania na tego typu wsparcie, wręcz przeciwnie – problem zabezpieczenia potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych z roku na rok wzrasta. To dzięki pozyskanym przez Ośrodek Pomocy Społecznej środkom finansowym z Funduszu Pomocy na realizację Programów Ministra Rodziny i Polityki Społecznej” „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej” – edycja 2024 i „Opieka Wytchnieniowa” –edycja 2024 możliwe było objęcie wsparciem usługowym szerszej grupy osób starszych i niepełnosprawnych co wpłynęło bezpośrednio na zmniejszenie wzrostu świadczenia usług opiekuńczych.

Rodziny stają się mniej liczne, kontakty coraz mniej intensywne, temu zjawisku towarzyszą emigracje zarobkowe ludzi młodych. Te wszystkie czynniki wpływają na zakres zadań z obszaru opieki środowiskowej, które zmuszone są podejmować instytucje pozarodzinne. W wielu przypadkach usługi opiekuńcze zapewnione przez Gminę są jedyną formą wsparcia, na jaką mogą liczyć osoby częściowo niezdolne do samodzielnej egzystencji. Prowadzona pomoc w formie usług opiekuńczych często przyczynia się tego, iż osoby mogą dalej żyć w swoim dotychczasowym środowisku. Z tego powodu bardzo istotne jest zabezpieczeniem środków finansowych na ten cel.

Sprawienie pogrzebu

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej sprawianie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. Odbywa się w sposób ustalony przez gminę, zgodnie z wyznaniem zmarłego. Rada gminy określa w drodze uchwały zasady sprawiania pogrzebu przez Gminę Karczmiska osobom zmarłym (Uchwała Nr XXXVI/191/2021 Rady Gminy Karczmiska z dnia 28 grudnia 2021 r.).

W 2024 roku dokonano pochówku jednej osoby dorosłej.

Kierowanie do domów pomocy społecznej

Osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo umieszczenia w domu pomocy społecznej.

W okresie od stycznia do grudnia 2024 r. w domach pomocy społecznej przebywało 15 osób (w 2024 r. została skierowana 1 osoba do dps).

Osoby kierowane do domów pomocy społecznej są osobami samotnymi bądź osobami, którym rodzina nie jest w stanie pomóc z różnych względów osobistych czy zdrowotnych, a osoby takie wymagają całodobowej opieki. W większości osoby kierowane do domów pomocy społecznej pochodzą z rodzin o niskim statusie materialnym, którzy nie są w stanie wносить opłaty za pobyt swoich bliskich.

Coroczny wzrost średniomiesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca w domach pomocy społecznej jest nieproporcjonalny do wzrostu emerytur, czy też innych świadczeń, które posiadają osoby umieszczone w dps. Wysoki wskaźnik ilości osób przebywających w domach pomocy społecznej przy corocznym wzroście kosztu pobytu powoduje duży wzrost wydatków w porównaniu do innych form pomocy.

Na podstawie art. 61 ustawy o pomocy społecznej członkowie rodzin osób umieszczonych w domach pomocy społecznej są zobowiązani do partycypowania w kosztach pobytu tych osób. Z tytułu opłat mieszkańców za DPS (70 % świadczenia mieszkańca) oraz dopłat rodzin do pobytu osób przebywających w domach pomocy społecznej, na dzień 31.12.2023 r. uzyskano kwotę 346 205,33 zł.

Koszt Gminy wyniósł 682 775, 61 zł.

Dofinansowanie kosztów pobytu w domach pomocy społecznej jest zadaniem wymagającym dużych nakładów finansowych przy niewielkiej ilości osób korzystających. Zauważyć należy również, że wzrost wydatków na domy pomocy społecznej jest związany również ze stale wzrastającymi średnimi kosztami utrzymania 1 mieszkańca w dps. Koszty te są ustalane corocznie przez właściwy organ i ogłaszane w wojewódzkich dziennikach urzędowych.

Postępowania w zakresie potwierdzania prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych

Postępowania prowadzone są na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz upoważnienia Wójta Gminy Karczmiska z dnia 30 stycznia 2018 r. w sprawie upoważnienia Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Karczmiskach do prowadzenia postępowań i wydawania decyzji administracyjnych w sprawach z zakresu potwierdzania prawa do świadczeń opieki zdrowotnej. W 2024 r. prowadzono postępowania w sprawie ustalenia uprawnień do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych i wydano 5 decyzji w tych sprawach.

Zapewnienie schronienia osobom bezdomnym.

W polskim prawie zdefiniowano osobę bezdomną w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, jako: „osobę niezamieszkującą w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy i niezameldowaną na pobyt stały, w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności, a także osobę niezamieszkującą w lokalu mieszkalnym i zameldowaną na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania”.

Podstawową instytucją zajmującą się w gminie wsparciem osób bezdomnych jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Karczmiskach, który zgodnie z ustawą o pomocy społecznej realizuje wszystkie ustawowe zadania gminy, w zakresie wsparcia socjalnego mieszkańców. Usługi świadczone przez OPS w stosunku do zgłaszających się osób w kryzysie bezdomności to przede wszystkim: przyznawanie oraz wypłacanie zasiłków i świadczeń finansowych, kierowanie do ośrodków dla osób bezdomnych, opłacanie pobytu w ośrodkach dla osób bezdomnych, prowadzenie indywidualnej pracy socjalnej z osobami bezdomnymi, indywidualna pomoc w organizacji wsparcia rzeczowego, oraz interwencje w miejscach niemieszkalnych (zwłaszcza w sezonie zimowym). Oprócz opisanych powyżej zasobów gminnych adresowanych bezpośrednio do osób w kryzysie bezdomności, warto wspomnieć także o instytucji - Policji, która współpracuje z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w celu pomocy osobom bezdomnym. Mowa tu przede wszystkim o wspólnych kontrolach miejsc przebywania osób bezdomnych, realizowanych głównie w sezonie zimowym. Ośrodek Pomocy Społecznej udziela osobom bezdomnym pomocy w formie schronienia poprzez przyznanie tymczasowego schronienia w schronisku dla osób bezdomnych lub schronisku dla

osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi na podstawie decyzji administracyjnej. Rada Gminy określa, w drodze uchwały szczegółowe zasady ponoszenia odpłatności za pobyt osób bezdomnych w schronisku dla osób bezdomnych lub w schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi (Uchwała Nr VIII/46/2019 Rady Gminy Karczmiska z dnia 30 kwietnia 2019 r.).

W 2024 r. pomocy w formie schronienia udzielono 1 osobie bezdomnej. Ośrodek Pomocy Społecznej zlecił Towarzystwu Pomocy im. Św., Brata Alberta w Puławach realizację zadania w zakresie udzielania tymczasowego schronienia dla bezdomnych mężczyzn. Dodatkowo w 2024 r. OPS przyznał i wypłacał na rzecz osoby bezdomnej zasiłek stały oraz opłacał składkę na ubezpieczenie zdrowotne.

Praca socjalna

Jednym z bardzo istotnych zadań realizowanych w OPS a wynikających z art. 45 ust. 1-4 Ustawy o pomocy społecznej jest świadczenie usług w formie pracy socjalnej, rozumianej jako działalność zawodową, skierowaną na pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz na tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. W roku 2024 zostało zarejestrowanych 400 prac socjalnych.

Praca socjalna prowadzona była z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej, ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokajania potrzeb członków społeczności. Ośrodek Pomocy Społecznej w Karczmiskach realizował pracę socjalną z osobami i rodzinami mającymi różnorodne problemy, w tym również ze środowiskami wieloprogowymi wymagającymi zaangażowania specjalistów z różnych dziedzin. Przykładowe działania w tym zakresie to: praca socjalna na rzecz zapewnienia niezbędnych warunków materialnych, praca socjalna na rzecz rozwiązywania problemu bezrobocia, praca socjalna na rzecz poprawy stanu zdrowia, praca socjalna na rzecz zapewnienia opieki osobom starszym, czy niepełnosprawnym, praca socjalna na rzecz Zapewnienia właściwego rozwoju psychospołecznego dzieci i młodzieży, praca socjalna na rzecz poprawy funkcjonowania rodziny, praca socjalna na rzecz poprawy funkcjonowania osób zaburzonych psychicznie, praca socjalna na rzecz poprawy funkcjonowania osób z problemem alkoholowym.

Wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej

Program Wspierania Rodziny, czyli pomoc dziecku i rodzinie, jest zadaniem samorządu gminnego wynikającym z w/w ustawy i zgodnie z art. 176 obowiązkiem gminy jest utworzenie i stały rozwój systemu wspierania rodziny, który zgodnie z art. 8 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej ma na celu: wzmocnienie roli funkcji rodziny, rozwijanie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych, podniesienie świadomości w planowaniu oraz funkcjonowaniu rodziny, wzmacnianie jej integracji, przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny, dążenie do reintegracji rodziny dzięki czemu zwiększa się szanse na pozostawienie dziecka w jego naturalnym środowisku, a więc w rodzinie dziecka, dzięki utrzymaniu lub przywróceniu jej zdolności do pełnienia swoich funkcji opiekuńczo –wychowawczych. Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2023-2025 został przyjęty do realizacji Uchwałą Rady Gminy Karczmiska Nr L/296/2023 z dnia 30 czerwca 2023 r. Celem strategicznym Programu jest stworzenie warunków sprzyjających umacnianiu instytucji rodziny. W obliczu pojawienia się problemów w jej funkcjonowaniu instytucje oraz służby zobligowane są do podjęcia na jej rzecz jasnych działań. W świetle założeń ustawy pomoc dziecku i rodzinie powinna mieć charakter interdyscyplinarny i być udzielana przez właściwych specjalistów w ramach zintegrowanego, lokalnego systemu.

W celu pełnej realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny na terenie Gminy Karczmiska współpracują: Ośrodek Pomocy Społecznej w Karczmiskach, Zespół Szkół w Karczmiskach, SOSW w Karczmiskach, Żłobek w Karczmiskach, Praktyka Lekarza Rodzinnego „Panaceum” , Zespół Interdyscyplinarny Do Spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Komisariat Policji w Poniatowej, Komenda Powiatowa Policji w Opolu Lubelskim oraz inne instytucje. Główne obszary działań skupiają się na:

- analizie oraz monitoringu sytuacji rodzin zagrożonych kryzysem,
- interdyscyplinarnej współpracy pomiędzy lokalnymi instytucjami oraz podmiotami działającymi na rzecz wsparcia rodzin i dzieci,
- pracy na rzecz rodzin w ich środowisku domowym,
- poradnictwie specjalistycznym dla rodzin w kryzysie,
- podejmowaniu szerokiego wachlarza działań profilaktycznych,
- dokonywaniu wsparcia w postaci świadczeń, pomocy materialnej czy rzeczowej adekwatnej do sytuacji danej rodziny

- zwiększaniu dostępności usług świadczonych na rzecz wsparcia rodziny oraz budowaniu pozytywnego wizerunku placówek pomocowych,

- stałym doskonaleniu umiejętności zawodowych oraz osobistych kompetencji wzmacniających profesjonalne świadczenie pomocy na rzecz drugiego człowieka.

Prowadzenie wspólnych, zintegrowanych działań na rzecz pomocy rodzinom w kryzysie skutkuje szybkim przepływem informacji oraz objęciem rodziny kompleksowym, wielowymiarowym i przede wszystkim dopasowanym do danej sytuacji wsparciem. W wyniku tak prowadzonych działań rodzina zachowuje swój integralny charakter, wraca do prawidłowego funkcjonowania społecznego oraz właściwego wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Ośrodek Pomocy Społecznej w Karczmiskach stale poszukuje nowych form wsparcia rodziny, aby wymiar świadczonej pomocy był coraz bardziej spójny, kompleksowy oraz skuteczny. Mając na uwadze efektywność w udzielaniu pomocy rodzinom, które przeżywają różnego rodzaju trudności we właściwym wypełnianiu roli rodzica, konieczne jest utrzymanie dotychczasowego kierunku działań, a przede wszystkim wysokiej aktywności pozostałych instytucji i organizacji mających w swoich zadaniach pracę z rodziną.

W 2024 roku w ramach realizacji postanowień Gminnego Programu Wspierania Rodziny podjęto szereg działań mających na celu poprawę sytuacji życiowej rodzin przeżywających trudności w codziennym funkcjonowaniu, wśród nich znalazły się:

- współpraca asystenta rodziny z 10 rodzinami (w tym 20 dzieci) potrzebującymi wsparcia w zakresie realizacji funkcji opiekuńczo – wychowawczej
- Kontynuacja świadczenia darmowych konsultacji psychologicznych dla mieszkańców Gminy Karczmiska stacjonarnie - w Ośrodku Pomocy Społecznej oraz w razie potrzeby – w środowisku. Konsultacje psychologiczne odbywały się 3 razy w miesiącu po 8h.
- Prowadzono 15 procedur „ Niebieskie Karty,” w tym 6 dotyczących przemocy bezpośrednio wobec dzieci. Wdrożono w działania mające na celu niwelowanie aktów przemocy oraz ich skutków dla funkcjonowania rodziny
- 17 dzieci skorzystało z dożywiania w szkole
- Podjęto współpracę Akcją Charytatywną „ Pomóż Dzieciom Przetrwać Zimę” , w ramach której rodziny objęte współpracą z asystentem rodziny otrzymały paczki żywnościowe oraz ubrania, zabawki.
- Sfinansowano pobyt 5 dzieci w pieczy zastępczej na łączną kwotę 44 006, 46 zł.

- Zrealizowano wizyty u rodzin w ramach działań przewidzianych w ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem". Asystent rodziny poinformował o możliwych formach wsparcia
- Podjęto działania mające na celu zwiększenie dostępności dzieci z terenu Gminy Karczmiska do uczestniczenia w koloniach wakacyjnych, współpracując przy tym z PCPR w Opolu Lubelskim
- Wprowadzono Akcję Charytatywną „Świąteczna Paczka Żywnościowa”, dzięki której najbardziej potrzebujące wsparcia rodziny otrzymały paczki z żywnością. Inicjatywa opierała się na integracji społeczności lokalnej w świadczeniu pomocy na rzecz drugiego człowieka.
- Z inicjatywy Ośrodka Pomocy Społecznej w Karczmiskach został wyremontowany dom jednego z długoletnich Podopiecznych, który zakwalifikował się do programu „Nasz Nowy Dom”
- Odbyły się warsztaty dla rodziców „Rodzicielskie Wyzwania”, jako pierwsze z cyklu, który realizowany będzie w kolejnych latach.
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Karczmiskach brał udział w licznych wydarzeniach lokalnych, co miało na celu budowanie pozytywnego wizerunku placówek pomocowych, w tym Ośrodka Pomocy Społecznej jako instytucji bliskiej człowiekowi i niestygmatyzującej.
- Pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej stale podnosili swoje kwalifikacje w celu świadczenia usług pomocowych na jak najwyższym poziomie, uczestnicząc w różnego rodzaju szkoleniach. Łącznie odbyło 10 szkoleń.
- Przeprowadzono konkurs „Najpiękniejsza kartka świąteczna” mający na celu integrację wewnątrzzrodziną, promocję wspólnego spędzania czasu wolnego rodziców z dziećmi.

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy również współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej. W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości: w pierwszym roku pobytu dziecka koszt odpłatności to 10%, w drugim roku pobytu – 30%, w trzecim i kolejnych latach 50%.

	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba dzieci/młodzieży pozostających w pieczy zastępczej	7	5	6	5	5
Koszty w zł poniesione za pobyt dzieci w pieczy zastępczej	120 780,74	88 966,57	65 320,11	54 413,30	44 006,46

Tabela nr 3. Liczba dzieci w pieczy zastępczej i koszty związane z umieszczeniem w pieczy zastępczej (Źródło: OPS Karczmiska).

Na podstawie danych z powyższej tabeli widoczne jest, iż koszty ponoszone za pobyt dzieci w pieczy zastępczej systematycznie wzrastały, zaś od 2021 r. nastąpiło zmniejszenie kosztów utrzymania dzieci w pieczy zastępczej co jest związane z mniejszą liczbą dzieci przebywającej w pieczy. W 2024 r. w pieczy zastępczej przebywało 5 dzieci z terenu Gminy Karczmiska.

Gminny Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy domowej, działający na podstawie ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tj. Dz.U. 2005 nr 180 poz. 1493 z późn. zm.), powoływany jest przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta na podstawie uchwały rady gminy. W jego skład wchodzi przedstawiciele instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej, w tym Policji, Ośrodka Pomocy Społecznej, placówek oświatowych, służby zdrowia, organizacji pozarządowych oraz innych podmiotów działających na rzecz ofiar przemocy.

Zgodnie z art. 9a ww. ustawy, Zespół Interdyscyplinarny wykonuje następujące zadania:

- integrowanie i koordynowanie działań podmiotów oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
- diagnozowanie problemu przemocy domowej na terenie gminy,
- inicjowanie działań profilaktycznych oraz edukacyjnych,
- podejmowanie interwencji w sytuacjach zagrożenia zdrowia i życia ofiar przemocy,
- monitorowanie sytuacji rodzin dotkniętych przemocą domową,

- inicjowanie procedury "Niebieskiej Karty" i monitorowanie jej realizacji,
- współpraca z instytucjami oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

W okresie sprawozdawczym Zespół podjął następujące działania:

- Odbyło się 12 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego.
- Założono 15 nowych procedur "Niebieskiej Karty", w tym 4 przez placówki oświatowe, 2 przez pomoc społeczną oraz 9 przez Policję.
- Pracowano z 8 rodzinami, w których procedury "Niebieskiej Karty" zostały założone w 2023 roku.
- Prowadzono monitoring sytuacji rodzinnych w 15.
- Łącznie prowadzono 23 procedury aktywne i 15 monitoringów.
- W 2024 roku aż 6 osób doznających przemocy stanowiły dzieci, a 5 to osoby starsze i niepełnosprawne.

Grupy Diagnostyczno-Pomocowe odgrywają kluczową rolę w systemie przeciwdziałania przemocy domowej. Do ich zadań należy:

- analiza sytuacji rodziny doznającej przemocy,
- opracowanie indywidualnych planów pomocy,
- podejmowanie interwencji w sytuacjach kryzysowych,
- monitorowanie sytuacji rodzin dotkniętych przemocą,
- wspieranie ofiar i podejmowanie działań wobec sprawców przemocy.

Przemoc w rodzinie jak i różnego rodzaju uzależnienia należą obecnie do najpoważniejszych problemów społecznych. Biorąc pod uwagę ich degradujący wpływ na życie człowieka i rodziny, poczucia bezpieczeństwa społecznego problemy te nabierają szczególnego znaczenia. W związku ze stale zwiększającym się zjawiskiem przemocy oraz zmieniającym się rodzajem przemocy należy podejmować działania, które będą się przyczyniać do sprawnego przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Wymienić należy tutaj m.in.

- 1) Utworzenie Punktu Konsultacyjnego dla ofiar przemocy,
- 2) Szkolenia specjalistyczne dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego,
- 3) Superwizja członków Zespołu Interdyscyplinarnego.

Należy podkreślić również, iż niemal każda procedura Niebieskiej Karty wiąże się z postępowaniem karnym, w charakterze świadków przesłuchiwać są członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego.

Problemem działania Zespołu Interdyscyplinarnego w Karczmiskach jest brak dostępu do specjalistów dla osób dotkniętych przemocą i zagrożonych występowaniem przemocy w rodzinie. Wyjazd poza miejsce zamieszkania jest często dla osób doświadczających przemocy barierą nie do pokonania. Prawo ofiary do bezpieczeństwa, do niepoddawania się przemocy jest priorytetowe w gminnej polityce społecznej.

Przeciwdziałanie przemocy domowej wymaga nie tylko interwencji, ale również działań profilaktycznych. W 2024 roku prowadzono działania edukacyjne, skierowane do mieszkańców oraz przedstawicieli instytucji współpracujących. Kluczową rolę odgrywają również szkolenia dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego, które podnoszą kompetencje w zakresie rozpoznawania i przeciwdziałania przemocy domowej.

Rok 2024 był okresem intensywnych działań Zespołu Interdyscyplinarnego w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. Dzięki współpracy z różnego rodzaju instytucjami udało się skutecznie udzielić wsparcia ofiarom oraz podjąć działania prewencyjne. Profilaktyka i szkolenia członków zespołu odegrały kluczową rolę w skutecznym przeciwdziałaniu przemocy. Wdrożenie rekomendowanych zmian pozwoli na jeszcze skuteczniejszą walkę z przemocą domową w kolejnych latach.

Świadczenia rodzinne

Zgodnie z ustawą z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych Ośrodek Pomocy Społecznej w Karczmiskach realizuje następujące świadczenia rodzinne:

1. Zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego.
2. Świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz świadczenia pielęgnacyjne.
3. Świadczenia rodzicielskie.
4. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka.

Zgodnie z ustawą dodatki do zasiłków rodzinnych przysługują z tytułów:

- a) urodzenia dziecka
- b) opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego
- c) samotnego wychowywania dziecka
- d) wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej
- e) kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego
- f) rozpoczęcia roku szkolnego

g) podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania

Zasiłek rodzinny ma na celu częściowe pokrycie wydatków na utrzymanie dziecka. Przysługuje osobom, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 674,00 zł. W przypadku gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności, zasiłek rodzinny przysługuje, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 764,00 zł.

W 2024 roku tut. Ośrodek wypłacił 1492 zasiłków rodzinnych na łączną kwotę 177 608,00 zł oraz 827 dodatków do zasiłków rodzinnych na łączną kwotę 89 450,00 zł.

Rodzaj dodatku do zasiłku rodzinnego	Liczba wypłaconych dodatków	Kwota wypłacona
Z tytułu urodzenia dziecka	0	0,00 zł
Opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	27	10 800,00 zł
Samotnego wychowywania dziecka	72	13 896,00 zł
Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	97	10 190,00 zł
Rozpoczęcia roku szkolnego	95	9 448,00 zł
Podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	274	20 226,00 zł
Wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej	262	24 890,00 zł
Łącznie:	827	89 450,00 zł

Tabela nr 4. Wyszczególnienie dodatków do zasiłku rodzinnego, z uwzględnieniem liczby dodatków w 2024 r. i wypłaconej kwoty.

W ramach zastosowania tzw. mechanizmu 1 zł za 1 (art. 5 ust. 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych) tut. Ośrodek wypłacił w 2024 roku 245 zasiłków rodzinnych na kwotę 15 550,07 zł oraz 355 dodatków do zasiłku rodzinnego na łączną kwotę 8 074,71 zł.

Poza zasiłkami rodzinnymi i przysługującymi do nich dodatkami, w ramach świadczeń rodzinnych realizowane są :

- 1) Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka. Jest ona wypłacana w wysokości, tj. 1000,00 zł w 2024 roku tut. Ośrodek wypłacił 6 świadczeń na kwotę 6 000,00 zł.

- 2) Świadczenie rodzicielskie dla osób, które nie otrzymują zasiłku macierzyńskiego lub uposażenia macierzyńskiego 48 świadczeń na kwotę 39 458,00 zł
- 3) Świadczenia opiekuńcze:
 - zasiłek pielęgnacyjny wypłacono 1418 świadczeń w łącznej wysokości 306 061,00 zł;
 - świadczenie pielęgnacyjne wypłacono 500 świadczeń w łącznej wysokości 1 473 704,00 zł;
 - świadczenie pielęgnacyjne przyznane na zasadach obowiązujących od 1 stycznia 2024 r. wypłacono 24 świadczeń w łącznej wysokości 107 568,00 zł;
 - specjalny zasiłek opiekuńczy wypłacono 11 świadczeń w łącznej wysokości 6 820,00 zł

Zasiłek dla opiekuna

Zasiłek dla opiekuna wypłacany jest na podstawie ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów. Zasiłek dla opiekuna wynosi 620,00 zł miesięcznie. W 2024 roku tut. Ośrodek wypłacił 18 zasiłków na kwotę 11 160,00 zł.

Jednorazowe świadczenie w wysokości 4000 zł „Za Życiem”

Z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu przysługuje jednorazowe świadczenie w wysokości 4000,00 zł. W 2024 roku tut. Ośrodek wypłacił 1 świadczenie na kwotę 4000,00 zł.

Poza wypłaconymi świadczeniami Ośrodek prowadził postępowania w sprawie ustalenia uprawnień i realizował do ZUS i KRUS opłacanie składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe (łączna wysokość opłaconych składek 222 579,00 zł) oraz opłacał do ZUS składki na ubezpieczenie zdrowotne (łączna wysokość świadczeń 43 566,00 zł) za osoby pobierające świadczenia opiekuńcze i zasiłek dla opiekuna.

Zgodnie z art. 26 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa tut. Ośrodek w 2024 roku wypłacił 24 zasiłków rodzinnych na łączną kwotę 2 802,00 zł oraz 22 dodatków do

zasiłków rodzinnych na łączną kwotę 1 934,00 zł, 12 zasiłków pielęgnacyjnych na łączną kwotę 2 590,00 zł oraz 3 świadczeń pielęgnacyjnych przyznanych na zasadach obowiązujących od 1 stycznia 2024 r. na łączną kwotę 8 964,00 zł

Bon energetyczny

W Związku z wejściem w życie ustawy z dnia 23 maja 2024 r. o bonie energetycznym oraz zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia cen energii elektrycznej, gazu ziemnego i ciepła systemowego Wójt Gminy przekazał realizację zadania wynikającego z tej ustawy Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Karczmiskach. Ogółem w 2024 r. wypłacono 426 świadczeń na kwotę 168 813,41 zł. Zadanie to wymagało zintensyfikowanych nakładów pracy.

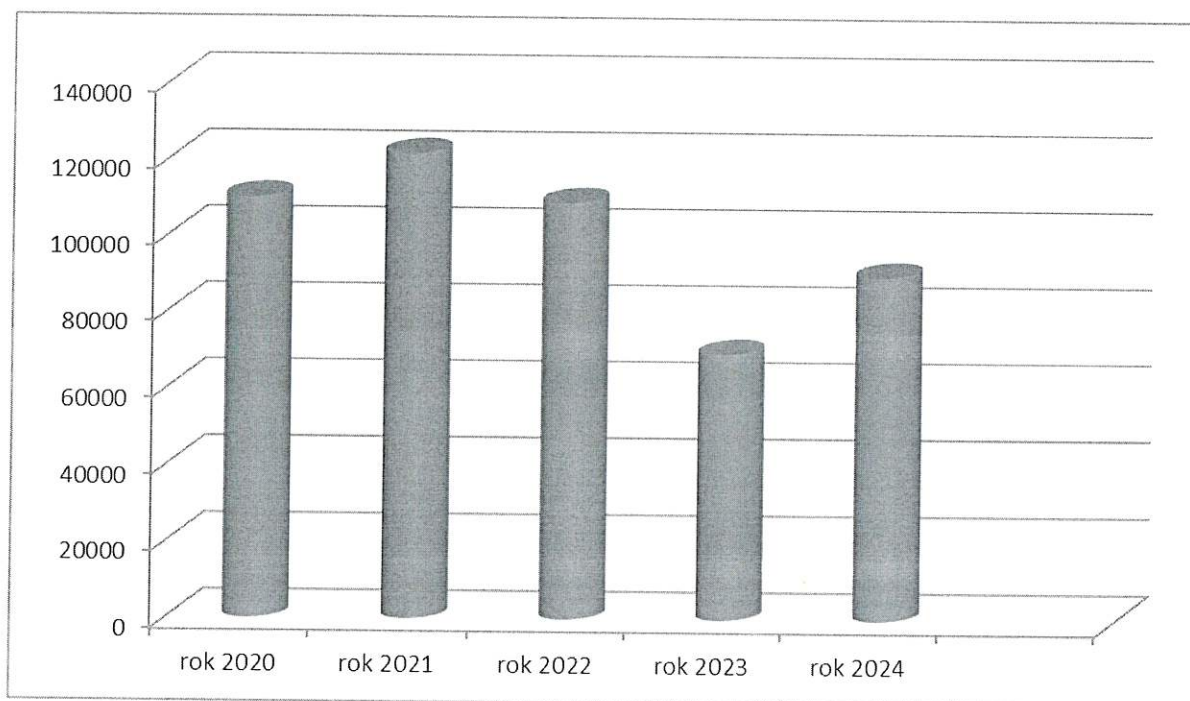
Fundusz Alimentacyjny

Ustawa określa zasady pomocy państwa osobom uprawnionym do alimentów na podstawie tytułu wykonawczego, w przypadku bezskuteczności egzekucji, warunki nabywania prawa do świadczeń pieniężnych wypłacanych w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów, zasady i tryb postępowania w sprawach o przyznanie i wypłacanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego, zasady finansowania świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do ukończenia przez nią 18 roku życia, a jeśli się uczy w szkole wyższej, tj. do ukończenia 25 roku życia, albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności – bezterminowo. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę, w rodzinie nie przekracza kwoty: 1209,00 zł. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż: 500,00 zł na każde dziecko- do 30 września 2024 r. zaś od 01 października 2024 r. nie wyższej niż 1000,00 zł.

W 2024 r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Karczmiskach wypłacił 300 świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego na kwotę 132 736,62 zł.

Środki finansowe na realizację tego zadania pochodziły z budżetu państwa.

Ponadto tut. Organ prowadził postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych. Łączna kwota należności zwrócona w 2024 r. przez dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wyniosła ponad 89 tys złotych.

Wykres nr 2. Wysokość zwrotu należności przez dłużników alimentacyjnych (źródło: OPS Karczmiska)

W związku prowadzonymi działaniami w 2024 roku w postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych zostało wysłane około 150 pism mające na celu zwiększenie ściągальności zadłużenia na rzecz wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Świadczenia pomocy materialnej o charakterze socjalnym (stypendia szkolne)

Kolejnym zadaniem, jakie realizował Ośrodek Pomocy Społecznej w Karczmiskach była pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym, która przyznawana jest na zasadach określonych w ustawie z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty z jednoczesnym zastosowaniem Regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie gminy Karczmiska określonym w Uchwale Rady Gminy Karczmiska Nr XXVII/201/13 z dnia 26 czerwca 2013 r.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Karczmiskach realizował zadania z zakresu pomocy materialnej dla uczniów w formie stypendiów szkolnych, udzielanych w celu zmniejszenia

różnic w dostępie do edukacji, umożliwienia pokonywania barier dostępu do edukacji wynikających z trudnej sytuacji materialnej uczniów.

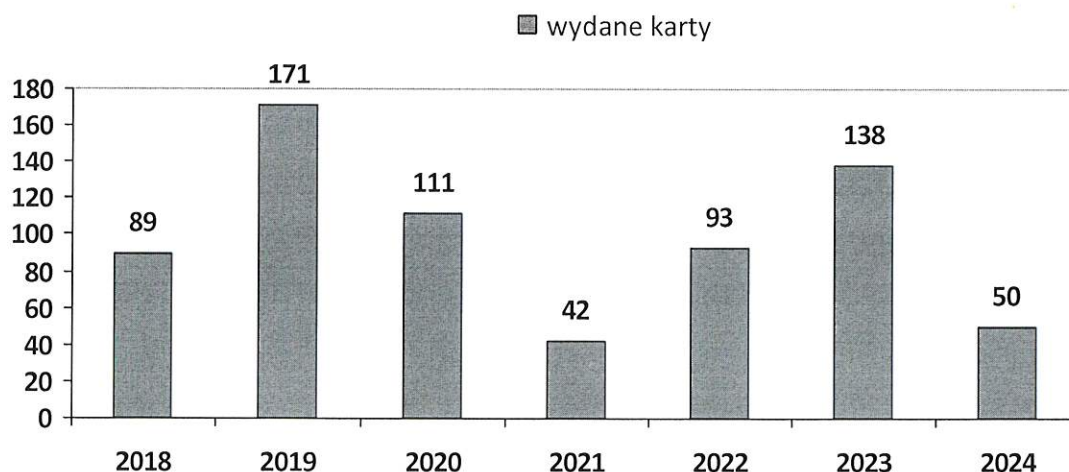
W 2024 roku wypłacono pomoc materialną o charakterze socjalnym (stypendia szkolne) na łączną kwotę: 26 722,00 zł, z tego środki finansowe w kwocie: 21 377,60 zł otrzymane w formie dotacji celowej, natomiast kwota udziału własnego wyniosła 5 344,40 zł.

Udział procentowy wkładu własnego przy realizacji tego zadania wyniósł 20 %.

Łącznie w 2024 r. przyznano 62 stypendia szkolne.

Zadania z zakresu Ustawy o Karcie Dużej Rodziny

Ośrodek Pomocy Społecznej od 2014 r. realizuje działanie wspierające rodziny wielodzietne na podstawie ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny. Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny oferuje system zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin 3+ zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych. Jej posiadacze mają możliwość tańszego korzystania z ofert instytucji kultury, ośrodków rekreacyjnych czy księgarni na terenie całego kraju. Posiadanie karty ułatwia dużym rodzinom dostęp do rekreacji oraz obniża koszty codziennego życia. W praktyce Karta Dużej Rodziny zapewnia zniżki przy zakupie jedzenia i kosmetyków, odzieży i obuwia, książek, zabawek oraz paliwa. Od 2019 roku Karta Dużej Rodziny przysługuje również rodzicom, którzy mają lub w przeszłości mieli na utrzymaniu co najmniej troje dzieci – bez względu na ich wiek w chwili składania wniosku. W związku ze zmianami dotyczącymi osób uprawnionych nastąpił znaczny wzrost wydawanych Kart Dużej Rodziny. W 2024 r. przyznano 50 Kart Dużej Rodziny.

Wykres nr 3. Ilość przyznanych Kart Dużej Rodziny (źródło: OPS Karczmiska).

Dodatkowe działania

Pomoc żywnościowa

W 2024 r. po raz kolejny był realizowany Programu Operacyjny „Pomoc Żywnościowa” 2014-2020 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Najbardziej Potrzebującym – Podprogram 2023. Celem Programu było udzielenie wsparcia osobom doświadczającym ubóstwa poprzez udostępnienie pomocy żywnościowej w formie paczek żywnościowych. Program skierowany był do grup odbiorców spełniających kryteria określone w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej i których dochód nie przekracza 265 % kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania z pomocy społecznej.

Rolą Ośrodka była kwalifikacja osób spełniających kryteria dochodowe określone w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. W Gminie Karczmiska w 2024 r. z programu POPŻ skorzystało 230 osób.

Program Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2024

Gmina Karczmiska realizuje program AOON począwszy od edycji 2021. Obserwuje się rosnące zapotrzebowanie na usługi asystencji, głównie w grupie osób niepełnosprawnych posiadających znaczny stopień niepełnosprawności. Pozyskanie środków finansowych na realizację Programu „Asystent Osobisty Osoby z Niepełnosprawnością” pozwala na zabezpieczenie potrzeb większej grupy osób niepełnosprawnych. Dotychczasowy system wsparcia na rzecz osób z obniżoną sprawnością organizmu, jak i członków ich rodzin tj. świadczenie usług opiekuńczych, przyznawanie świadczeń pieniężnych zostaje uzupełniony poprzez realizację ww. Programu. Dla Gminy Karczmiska jest to duże wsparcie finansowe, pozwalające rozszerzyć ofertę usług na rzecz osób niepełnosprawnych. Dzięki wsparciu asystenta, osoby korzystające ze wsparcia uwierzą w swoje możliwości, zobaczą, że można pokonywać trudności pomimo posiadanych dysfunkcji, co przełoży się na poprawę ich funkcjonowania. Na terenie Gminy Karczmiska tego typu zadanie w 2024 r. realizowane było po raz piąty.

Program ten cieszy się coraz większym zainteresowaniem wśród mieszkańców Gminy Karczmiska, w szczególności, iż oferowane wsparcie w ramach realizacji Programu jest bezpłatne dla uczestników. Ze wsparcia asystenta w 2024 r. skorzystało 16 osób niepełnosprawnych, w tym 1 osoba z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności i 15 osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności. Środki na realizację Programu pochodziły z Funduszu Solidarnościowego. W 2024 r. na realizację Programu pozyskano kwotę 375 564,00 zł – finansowane 100% (bez wkładu własnego).

W 2024 r. ze wsparcia w formie Asystenta Osobistego skorzystało 16 osób niepełnosprawnych, w ramach Programu zrealizowano 9 135 godziny usług asystencji osobistej, zostało zatrudnionych do realizacji Programu 12 Asystentów.

Program Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Opieka Wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego - edycja 2024

Ośrodek Pomocy Społecznej w Karczmiskach w 2024 r. ponownie przystąpił do realizacji Programu „Opieka Wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2024”, realizowanego w ramach Funduszu Solidarnościowego.

Realizacja Programu „Opieki Wytchnieniowej” miała ma za zadanie odciążenie członków rodzin lub opiekunów osób niepełnosprawnych poprzez wsparcie ich w codziennych obowiązkach lub zapewnienie czasowego zastępstwa. Dzięki temu wsparciu osoby zaangażowane na co dzień w sprawowanie opieki dysponowały czasem, który mogły przeznaczyć na odpoczynek, regenerację, jak również na załatwienie niezbędnych spraw.

Program realizowany był w ramach pobytu dziennego w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej. W 2024 r. na realizację Programu pozyskano kwotę 34 272,00 zł – finansowane 100% (bez wkładu własnego).

W 2024 r. ze wsparcia w formie Opieki Wytchnieniowej skorzystało 2 rodziny osób niepełnosprawnych w stopniu znacznym.

„Nasz Nowy Dom”

Z inicjatywy pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej do Programu „Nasz Nowy Dom” zostało zgłoszonych kilku podopiecznych z terenu Gminy Karczmiska.

W lutym 2024 r. udało się wyremontować dom rodziny, w której niepełnosprawny ojciec samotnie wychowuje małoletniego syna. Aktualnie rodzina ma zapewnione optymalne

warunki do życia, dom dostosowany jest do potrzeb osoby niepełnosprawnej, wyposażony jest w odpowiedni system ogrzewania, została zaadaptowana łazienka, zmieniony dach i elewacja. Dzięki tej pomocy rodzina żyje w godnych warunkach a chłopiec ma warunki do prawidłowego rozwoju. Projekt miał znaczenie indywidualne, ale również lokalne, aktywizujące naszą społeczność oraz uwrażliwiające na potrzeby drugiego człowieka znajdującemu się w trudnej sytuacji życiowej.

„Bieg po zdrowie”

W dniu 26 maja 2024 r. pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej uczestniczyli w „Biegu po zdrowie” organizowanym przez Urząd Gminy oraz Gminną Bibliotekę i Dom Kultury w Karczmiskach. Ośrodek Pomocy Społecznej przygotował swoje stoisko, gdzie zapewnił słodki poczęstunek, loterię fantową, konkurs z wiedzy o Gminie Karczmiska oraz atrakcje dla najmłodszych.

Bezpłatna pomoc psychologiczna

W 2024 r. mieszkańcy Gminy Karczmiska mieli możliwość skorzystania z bezpłatnej pomocy psychologicznej. Psycholog świadczył pomoc dla osób zainteresowanych trzy razy w miesiącu w Ośrodku Pomocy Społecznej w Karczmiskach. W sytuacjach tego wymagających psycholog świadczył wsparcie psychologiczne w miejscu zamieszkania osoby wymagającej wsparcia. Realizowana pomoc w tej formie cieszy się bardzo dużym zainteresowaniem mieszkańców i stanowi realną pomoc dla osób będących w kryzysie, zmagających się z uzależnieniami, chorobą, lękiem i innymi trudnościami dnia codziennego. Zakres pomocy jest zazwyczaj dość szeroki: konflikty, przemoc domowa, trudności osobiste, w pracy albo w relacjach, śmierć bliskiej osoby, zdrady, obawy, ciągły stres, problemy ze snem, utrzymaniem masy ciała, niska samoocena, brak satysfakcji z życia, blokady w podejmowaniu decyzji, problemy w adaptacji do nowej sytuacji (np. zmiany w relacjach, emigracja, narodziny dziecka, radzenie sobie z objawami choroby - własnej lub bliskiej osoby), zamartwianie się. Czasami częścią wsparcia psychologicznego jest też psychoedukacja. Wszystkie oddziaływania prowadzą do poprawy funkcjonowania rodziny jako podstawowej jednostki społecznej.

Warsztaty „Rodzicielskie wyzwania”.

W dniu 18.11.2024 r. Ośrodek Pomocy Społecznej zorganizował warsztaty pt. „Rodzicielskie wyzwania”. Podczas warsztatów rodzice zdobyli praktyczną wiedzę, jak radzić sobie w sytuacjach trudnych na linii rodzic-dziecko, jakie są współczesne zagrożenia, z którymi stykają się dzieci, jak komunikować się skutecznie ze swoimi dziećmi.

Wyróżnienie od Wojewody Lubelskiego z okazji „Dnia Pracownika Socjalnego”

Jak co roku 21 listopada obchodzony jest Dzień Pracownika Socjalnego, który jest jednocześnie świętem wszystkich pracowników pomocy społecznej. To okazja do wyrażenia uznania i przekazania podziękowań za pracę wszystkich pracowników i osób zaangażowanych w działania na rzecz osób potrzebujących. Z tej okazji w Lubelskim Urzędzie Wojewódzkim odbyło się wręczenie wyróżnień i nagród dla pracowników pomocy społecznej. Wyróżnienie z rąk Wojewody otrzymał jeden z pracowników OPS, wyróżnienie było wyrazem uznania i szacunku za długoletnią pomoc na rzecz osób potrzebujących.

Pomóż Dzieciom Przetrwać Zimę

Podjęto bezpośrednią współpracę z Akcją Charytatywną „Pomóż Dzieciom Przetrwać Zimę”, w ramach której rodziny z terenu Gminy Karczmiska objęte współpracą z asystentem rodziny otrzymały m.in. paczki żywnościowe, ubrania, odzież, zabawki, artykuły szkolne. Ponadto w ramach Akcji Ośrodek Pomocy Społecznej podjął współpracę z Zespołem Szkół w Karczmiskach i uczestniczył w dystrybucji paczek dla najbardziej potrzebujących.

Najpiękniejsza Kartka Świąteczna

Ośrodek Pomocy Społecznej zorganizował konkurs na „Najpiękniejszą Kartkę Świąteczną”. Do udziału w Konkursie zaproszono dzieci w 4 kategoriach wiekowych. Ilość zgłoszonych prac przerosła nasze oczekiwania – wpłynęło ponad 60 Kartek Świątecznych. Kartki zostały dołączone do paczek, które były przekazane osobom potrzebującym w ramach akcji „Świąteczna Paczka Żywnościowa”.

Akcja Charytatywna „Świąteczna Paczka Żywnościowa”

Pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej w Karczmiskach zorganizowali Akcję charytatywną polegającą na zbiórce żywności dla potrzebujących. Zaangażowanie darczyńców przerosło nasze oczekiwania. Dary przynosiły osoby prywatne ale również przedsiębiorcy i instytucje z terenu Gminy. Stworzyliśmy ponad 70 paczek, które tuż przed Świątami Bożego Narodzenia trafiły do mieszkańców Gminy. Paczki bezpośrednio do domu dostarczali pracownicy OPS przy wsparciu Zakładu Gospodarki Komunalnej w Karczmiskach, dzięki któremu mieliśmy zapewniony bezpłatny transport.

Jarmark Karczmiski

6 grudnia 2024 r. Ośrodek Pomocy Społecznej wziął udział w pierwszym Jarmarku Karczmiskim. W trakcie Jarmarku zostały wręczone nagrody dla dzieci biorących udział w Konkursie „Najpiękniejsza Kartka Świąteczna” oraz miał finał Akcji Charytatywnej „Świąteczna Paczka Żywnościowa”. Pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej przygotowali stoisko świąteczne z poczęstunkiem i zbierali żywność dla osób potrzebujących.

Media społecznościowe

Utworzony został profil Ośrodka Pomocy Społecznej na Facebooku w celu ułatwienia dostępności mieszkańców Gminy Karczmiska z różnych grup wiekowych do informacji z zakresu pomocy społecznej. Profil służy również działaniom profilaktycznym.

Szkolenia

Pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej w Karczmiskach na bieżąco uzupełniają wiedzę poprzez samokształcenie. Rozwój kompetencji zawodowych w ramach doskonalenia zawodowego odbywał się w 2024 r. poprzez udział pracowników w bezpłatnych i płatnych szkoleniach, zgodnie z potrzebami.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Karczmiskach w roku 2024 korzystał ze szkoleń dofinansowanych z Krajowego Funduszu Szkoleniowego w dwóch turach.

Ogółem na szkolenia wydatkowano kwotę 5 315,00 zł, z tego 3109,00 zł zostało dofinansowane z pozyskanych środków z Krajowego Funduszu Szkoleniowego.

Potrzeby/Wnioski/Plany

Od kilku lat obserwuje się zmianę struktury klientów pomocy społecznej, ich oczekiwań i potrzeb. Pomoc finansowa choć stanowi ważny aspekt świadczonego wsparcia, to nie jedyny filar działalności OPS. Bardzo mocno zauważalna jest większa potrzeba pomocy wymagającej zaangażowania wielu specjalistów (psycholog, pedagog, prawnik, terapeuta). W większości rodzin/osób korzystających z pomocy występuje jednocześnie wiele trudności, z powodu których wymagają one pomocy. Pojawiają się również nowe trudności związane z nadmiarem informacji, uzależnieniami i zanikiem relacji społecznych. Niewątpliwie znaczący wpływ na funkcjonowanie społeczeństwa mają też występujące konflikty i problemy społeczne np. konflikt zbrojny na Ukrainie, rosnąca inflacja czy postępujące ubożenie społeczeństwa. Coraz bardziej złożone problemy stają przed pracownikami pomocy społecznej w obszarze przemocy domowej. Praca z osobami potrzebującymi wsparcia wymaga wysokich kompetencji pracowników, stałego doskonalenia się i aktualizowania posiadanej wiedzy, ponieważ rola i zadania pracowników socjalnych i specjalistów nie pozostają obojętne na zachodzące w świecie zmiany.

Podstawą do określenia potrzeb w zakresie pomocy społecznej jest diagnoza problemów społecznych prowadzona na bieżąco przez Ośrodek, który gromadzi dane dotyczące sytuacji rodzinnej, zawodowej, zdrowotnej i finansowej mieszkańców gminy korzystających z pomocy oraz dane przekazywane przez inne podmioty działające w systemie pomocy społecznej.

W celu rozwijania funkcjonującego systemu pomocy społecznej opartego na ścisłej współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami publicznymi, Ośrodek Pomocy Społecznej uważa za niezbędne m.in.:

- ✓ Poszerzanie działań na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych (punkt konsultacyjny/ wsparcia dla rodzin).
- ✓ Prowadzenie dalszych działań związanych ze wspieraniem rodziny i systemem pieczy zastępczej na terenie gminy i kontynuację zatrudnienia asystenta rodziny.
- ✓ Rozwijanie pracy socjalnej z poszczególnymi grupami osób wymagającymi wsparcia oraz podejmowanie nowych działań mających na celu przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i marginalizacji.
- ✓ Kontynuację realizacji działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy domowej na terenie gminy Karczmiska, a w szczególności - kontynuację pracy Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej.

- ✓ Poszerzanie środowiskowego systemu wsparcia dla osób niepełnosprawnych i starszych.
- ✓ Konieczność stałego podnoszenia poziomu i doskonalenie sprawności funkcjonowania pomocy społecznej poprzez dalsze podnoszenie kwalifikacji i kompetencji kadry Ośrodka.
- ✓ Prowadzenia elastycznej polityki kadrowej służącej utrzymaniu dobrej jakości obsługi klienta oraz prawidłowej realizacji zadań. Wygospodarowanie środków finansowych na poprawę warunków wynagrodzeń kadry tut. Ośrodka. Realizowane przez Ośrodek zadania są trudne, wymagające specjalistycznej wiedzy i kwalifikacji, ciągłego doksztalcania się, a klienci są często roszczeniowi i agresywni, co powoduje, że praca w pomocy społecznej jest pracą niebezpieczną i obciążającą. Należy wskazać również, że obserwuje się spadek zainteresowania pracą w pomocy społecznej (zawód deficytowy).
- ✓ Zabezpieczenie środków na zadania realizowane przez tut. Ośrodek oraz funkcjonowanie Ośrodka.
- ✓ Zabezpieczenie środków finansowych na zatrudnienie nowej kadry w związku z realizacją nowych zadań w ramach Centrum Usług Społecznych.
- ✓ Zabezpieczenie nowego budynku lub dostosowanie istniejącego budynku do potrzeb osób z niepełnosprawnością i przepisów przeciwpożarowych. Ośrodek Pomocy Społecznej mieści się w budynku po dawnym Komisariacie Policji. Niezbędne jest podjęcie działań mających na celu zaadaptowanie działki, w szczególności utwardzenie terenu na miejsca parkingowe, wyłożenie kostki, dostosowanie wejścia (m.in. podjazd) i innych pomieszczeń biurowych do potrzeb osób niepełnosprawnych. Z czasem konieczne będzie również wykonanie prac remontowych związanych z osuszeniem i odwodnieniem budynku, aby pozbyć się wilgoci w części piwnicznej.
- ✓ Pozyskiwanie środków zewnętrznych na realizację różnorodnych działań mających na celu wsparcie osób i rodzin. W 2024 r. Ośrodek realizował programy Opieka Wytchnieniowa oraz Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej. Niezbędna jest więc kontynuacja tego zadania w latach następnych.

Kierownik
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Karznie
mgr Justyna Fiodor-Socha